

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ

МИНИСТРЛИГИ

ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ

040101 "СОЦИАЛДЫК ИШТЕР"

адистигин даярдоо багыты боюнча

ОРТО КЕСИПТИК

БИЛИМ БЕРҮҮНҮН НЕГИЗГИ ПРОГРАММАСЫ

Билим деңгээли: орто кесиптик

Квалификациясы: социалдык кызматкер

Окутуунун түрү: күндүзгү

Ушул НББП ОшМУнун гуманитардык-педагогикалык колледжинин Орто кесиптик билим берүүнүн коомдук илимдер жана социалдык иштер кафедрасынын профессордук окутуучулук курамы тарабынан даярдалып колледждин Педагогикалык кеңешине сунушталган.

1. Жалпы жоболор

1.1. Кесиптик орто билим берүүнүн 040101 “Социалдык иштер” адистиги боюнча эксперименталдык билим берүүнүн ушул стандарты «Билим берүү жөнүндө» мыйзамына жана билим берүү чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык ОшМУнун гуманитардык-педагогикалык колледжинде иштелип чыккан жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүндө аныкталган тартипте бекитилген төмөнкү документтер 040101 “Социалдык иштер” адистиги боюнча ББНПны иштеп чыгуунун нормативдик укуктук базасы болуп эсептелет:

1. Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндөгү» мыйзамы;
2. Кыргыз Республикасынын Кесиптик орто билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты;
3. Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министирлигинин нормативдик-методикалык документтери;
4. ОшМУнун Уставы.
5. ОшМУнун Бюллетендери №3, №4, №5, №6, №9, №18).

НББП максаттары, окутуунун натыйжаларын, мазмунун, билим берүү процессин реализациялоо технологияларын жана шарттарын, ушул багыт боюнча бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун баалоо сапатын жана төмөнкүлөрдү өз ичине камтуу менен: окуу план, окуу курстарынын жумушчу программалары, предметтери, дисциплиналар (модулдар), студенттерди даярдоо сапатын камсыздаган жана башка материалдар, андан сырткары окуу календардык график жана тиешелүү билим берүү технологиясын реализациялоону камтыган методикалык материалдарды регламенттештирет.

Каралып жаткан НББПдагы атоолор (терминдер), аныктамалар:

Кыргыз Республикасынын орто кесиптик билим берүү жаатында белгиленген тартипте кабыл алынган эл аралык документтерге жана НББПга ылайык төмөнкү атоолор жана аныктамалар пайдаланылат.

-негизги билим берүү программасы – натыйжаларды белгилүү багыт боюнча, билим берүү процессин ишке ашыруунун мазмунун жана уюштурулушун тартипке салуучу окуу-усулдук иш - кагаздардын жыйындысы;

- *дисциплиналардын цикли* - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон билим берүү программасынын бир бөлүгү же окуу дисциплинасынын жыйындысы;

- *модуль* - окутуунун, тарбиялоонун белгиленген максаттарына жана натыйжаларына карата белгилүү бир логикалык жыйынтыкка ээ болгон окуу дисциплинасынын бөлүгү;

- *компетенция* - динамикалык өздүк сапат, билүү, жасай билүү - профессионалдык ишмердүүлүктөгү окутууга зарыл болгон көндүмдөр;

- *кредит (зачеттук бирдик)* - негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугунун шарттуу өлчөмү;

-*окутуунун жыйынтыгы*- негизги кесиптик билим берүү программасы боюнча модулдук окутуунун натыйжасында компетенттүүлүккө ээ болуу.

Кыскартуулар жана белгилөөлөр:

МББС - Мамлекеттик билим берүү стандарты;

ОКББ - Орто кесиптик билим беруу;

ОКББ ЭББС – кесиптик орто билим берүүнүн эксперименталдык билим берүү стандарты;

КООЖ – кесиптик орто окуу жайы;

ОМБ - окуу-методикалык бирикме;

ОУК – окуу-усулдук кеңеш;

НББП - негизги билим берүү программасы;

ЖК - жалпы илимий компетенциялар;

ИК - инструменталдык компетенциялар;

КК - кесиптик компетенциялар;

НББП дц - негизги билим берүү программасындагы дисциплиналардын цикли;

ЖББД – жалпы билим берүүчү дисциплиналар;

СГЦ –социалдык гуманитардык цикл;

ТИ МЦ –табигый илимдер жана математикалык цикл;

КЦБ – кесиптик цикл базалык бөлүк;

КЦВ – кесиптик цикл вузкомпонет;

ПР – практика;

ЖМА – жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация.

1.2. ББНПнын жалпы мүнөздөмөсү

Адистикти өздөштүрүүнүн формасы: Күндүзгү.

Адистикти өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү: Күндүзгү окуу бөлүмүндөгү кесиптик орто билим берүү системасында 040101 Социалдык иштер багыты боюнча социалдык кызматкерлерди даярдоодо ОКББ НББПны өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 9-класстын базасында 2 жыл 10 айдан, 11-класстын базасында 1 жыл 10 айдан кем эмес мөөнөттүү болот.

Социалдык кызматкерлерди даярдоодогу ОКББ НББПны өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрүн Кыргыз Республикасынын Өкмөтү белгилейт.

1.3. НББПны өздөштүрүүнүн жалпы эмгек сыйымдуулугу

Күндүзгү окуу формасы боюнча негизги билим берүү программасы пайдаланылган учурда өздөштүрүүнүн нормативдүү мөөнөтү 1 жыл.

Социалдык кызматкерлерди даярдоодогу ОКББ НКББПны өздөштүрүүнүн жалпы эмгек сыйымдуулугу 120дан кем эмес кредитке (чегерим бирдикке) барабар.

Күндүзгү окуу формасы боюнча окуу жылындагы КОББ НКББПнын эмгек сыйымдуулугу 60 тан кем эмес кредитке (чегерим бирдик), бир окуу семестринин эмгек сыйымдуулугу 30 кредитке (чегерим бирдик) барабар (окуу процесси эки семестрлик болуп түзүлгөн учурда).

Студенттин окуу ишинин бир кредити зачеттук бирдиги 36 саатка барабар (анын ичинде анын аудиториялык, өз алдынча иштери жана аттестациянын бардык түрлөрү камтылган).

- орто жалпы билим берүүнүн базасында 120 зачеттук бирдик;
- негизги жалпы билим берүү базасында 187 зачеттук бирдик.

1.4. НББПны өздөштүрүүгө коюлуучу талаптар

Абитуриенттердин (талапкерлердин) даярдыгынын билим деңгээлине коюлуучу талаптар:

- Орто кесиптик билим берүүнүн “Социалдык кызматкер” квалификациясын алуу үчүн орто кесиптик билим алууга талапкер абитуриенттин тиешелүү толук же толук эмес орто билимди тууралуу аттестаты болуусу зарыл. Анын билим деңгээли ЖОЖ тарабынан уюштурулган кирүү сынагы аркылуу аныкталат.

- Абитуриент окууга тапшырып жатканда төмөндөгүдөй документтердин бирөөсү болууга тийиш:
  - жалпы орто билими жөнүндө аттестат;
  - негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүк.

1.5. Квалификациянын жалпы мүнөздөмөсү

040101 Социалдык иштер багыты боюнча орто билимдүү социалдык кызматкерлерди даярдоо ушул ОКББ НББП аркылуу ишке ашырылат.

040101 «Социалдык иштер» багытындагы орто билимдүү социалдык кызматкелерди даярдоодо түзүлгөн НББПны толугу менен өздөштүргөн жана белгиленген тартипте мамлекеттик жыйынтык аттестациясынан ийгиликтүү өткөн окуу жайдын бүтүрүүчүлөрүнө «Социалдык кызматкер» квалификациясын ыйгаруу менен орто кесиптик билими тууралуу диплом берилет.

1.6. Кесиптин милдеттери

040101 Социалдык иштер багыты боюнча социалдык кызматкерлерди даярдоонун кесиптик ишмердүүлүктөрүнүн түрлөрүнө жараша кесиптик милдеттери (КМ).

- жалпы жана кесиптик билимдерди тереңдетүү аркылуу социалдык жактан тейлөө жана социалдык кызмат көрсөтүү мекемелеринде талаптагыдай адис катары иш жүргүзүү;
- калктын аярлуу катмарынын түрдүү топтору менен жүргүзүлүүчү социалдык иштерди демократия жана гумандуулук принциптеринин негизинде ишке ашыруу;
- турмуштук оор кырдаалга кабылган тобокел топтордогу инсандын жана социалдык топтордун түрдүү жашоо шарттарына, социалдык-психологиялык, маданий өзгөчөлүгүнө, диний көз караштарына, саясий ишенимдерине карата сабырдуулук, эмпатия жана гумандуу мамиле жасоо.
- Түрдүү кесиптик ишмердүүлүктүн алкагындагы социалдык иштерди уюштуруу жана натыйжалуу колдонуу;

2. НББПнын багыттары жана максаты:

2.1. ОКББ НББПнын 040101 «Социалдык иштер» адистиги боюнча инсандарды окутуу жана тарбиялоо чөйрөсүндөгү багыттары:

Адистик боюнча ОКББ НББПны окутууда гуманитардык, социалдык-экономикалык, математикалык жана табигый илимдердин негиздеринде даярдоо,

бүтүрүүчүгө тандап алган иш чөйрөсүндө ийгиликтүү иштөөгө мүмкүндүк берүүчү, анын социалдык мобилдүүлүгүнө жана эмгек рыногундагы туруктуулугуна өбөлгө түзүүчү универсалдуу жана предметтик адистешкен компетенцияларга ээ болуудан турат.

Ал эми ОКББ НББПсы инсанды тарбиялоо жаатындагы даярдоо студенттердин социалдык-инсандык сапаттарын калыптандыруу, максатка умтулгандык, уюшкандык, эмгекчилдик, жоопкерчиликтүүлүк, жарандуулук, коммуникативдүүлүк, толеранттуулук жалпы маданиятын жогорулатуу аркылуу ишке ашыруусу саналат.

Максат: Компетенттүүлүк мамиле менен студенттердин социалдык-инсандык сапаттарын, адептик жана маданий баалуулуктарын калыптандыруу аркылуу кесиптик теориялык жана практикалык билимдерин иш жүзүндө колдоно билген жана эмгек базарында туруштук бере алуучу заманбап социалдык кызматкерлерди даярдоо.

НКББПдагы окутуунун натыйжалары:

040101 “Социалдык иштер” багыты боюнча орто кесиптик билим берүү программасынын окутуунун натыйжаларынын мазмуну

НКББПнын ОНлары студенттин билимдерин, билгичтиктерин жана инсандык сапаттарын кесиптик ишмердүүлүк маселелерин чечүүдө колдоно билүү жөндөмдүүлүктөрү аркылуу аныкталат. НКББПнын ОНларында бүтүрүүчүдө тиешелүү компетенциялардын калыптанышын камсыз кылуу талап кылынат.

№	Окутуунун натыйжалары
ОН-1	- Өзүнүн болочок кесибинин маңызын жана социалдык маанилүүлүгүн түшүнүү менен өз ишмердүүлүгүн уюштурууда чечүү үчүн зарыл болгон маалыматты издөөнү, талдоону жана баалоону билип, кесиптик милдеттерди аткарууну натыйжалуу ишке ашыра алат.
ОН-2	- Мамлекеттик, расмий тилде оозеки жана жазуу кебин, англис тилинде социалдык баарлашуунун деңгээлинде өзүнүн ой-пикирин логикалык жактан туура, далилдөө менен так, даана бере алат.
ОН-3	- Кесиптик ишмердүүлүктү өркүндөтүү үчүн маалыматтык-коммуникациялык технологияларды пайдалана алат жана глобалдык компьютердик тармактарда жана коорпаративдик маалыматтык сиситемаларда маалыматтарды кайрадан иштеп чыгуу, сактоо жолдорунун негизги ыкмаларын билет.
ОН-4	- Социалдык иштерди аткарууда жана уюштурууда командада иштей билет, жамаат,

	жетекчилик, кардарлар менен иштөө үчүн жоопкерчиликте сезе билет.
ОН-5	- Социалдык жактан тейлөө жана социалдык кызмат көрсөтүү мекемелеринде талаптагыдай адис катары иш жүргүзө алат;
ОН-6	- Калктын аярлуу катмарынына жүргүзүлүүчү социалдык иштердин изилдөө усулдарын колдоно алат жана социалдык кызмат көрсөтө алат.
ОН-7	- Турмуштук оор кырдаалдарга кабылган тобокелчи топтордо социалдык-профилактикалык иштерди жүргүзө алат,

пОН-1 = ЖК1+ЖК2+ЖК3+ЖК4+ЖК15+СИЖМК1+КК12+КК15+КК24

- Өзүнүн болочок кесибинин маңызын жана социалдык маанилүүлүгүн түшүнүү менен өз ишмердүүлүгүн уюштурууда чечүү үчүн зарыл болгон маалыматты издөөнү, талдоону жана баалоону билип, кесиптик милдеттерди аткарууну натыйжалуу ишке ашыра алат	
ЖК-1:	- өзүнүн болочок кесибинин маңызын жана социалдык маанилүүлүгүн түшүнүү, ага такай кызыгуу.
ЖК-2:	-өз ишмердүүлүгүн уюштура билүү, кесиптик милдеттерди аткаруу усулдары менен ыкмаларын аныктоо, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоо.
ЖК-3:	– стандарттуу эмес (чукул) шарттарда масеелерди чечүү тобокелчиликти баалоо жана чечим кабыл алуу.
ЖК-4:	-кесиптик милдеттерди коюу жана чечүү үчүн зарыл болгон теориялык билимдерге ээ болуу жана практикада колдонуу.
ЖК-15:	-статистикалык маалыматтарды анализдөө жана социалдык маселелерди изилдөөдө математикалык эсептөө эрежелерин колдонуу.
СИЖМК-1	- калктын аярлуу катмарынын түрдүү топтору менен жүргүзүлүүчү социалдык иштерди демократия жана гумандуулук принциптеринин негизинде ишке ашыра билүү;
КК-12	-уюштуруучулук ишмердүүлүктү социалдык иштин багытынын өзгөчөлүгүнө ылайык ишке ашыруу;
КК-15:	-башка системалардын адистери жана мекемелер менен өз ара аракеттешүүнү ишке ашыруу (ведомстволор аралык өз ара аракеттешүү);
КК-24	- калктын аярлуу катмарындагы кардарларга волонтердук иштерди жүргүзүү;

пОН-2 = ЖК10+ИК2+ИК6+ИК7+ИК8+СИЖМК3

- Мамлекеттик, расмий тилде оозеки жана жазуу кебин, англис тилинде социалдык баарлашуунун деңгээлинде өзүнүн ой-пикирин логикалык жактан туура, далилдөө менен так, даана бере алат.

ЖК-10	элдин тарыхый мурасына жана маданий каада-салттарына («Манас» эпосун ж.б. кошо) аяр мамиле жасоо, социалдык, маданий жана диний айырмачылыктарды урматтоо.
ИК-2	мамлекеттик тилде оозеки жана жазуу жүзүндөгү карым-катышка болгон жөндөмдүүлүк жана чет тилин социалдык баарлашуу деңгээлинде билүү;
ИК-6	расмий жана расмий эмес иш кагаздарынын иштиктүү формаларын билүү, келишимдердин, контракттардын, патенттин формасы тууралуу түшүнүккө ээ болуу;
ИК-7	тиричиликтик жана кесиптик карым-катыш чөйрөсүнө карата кеп ишмердүүлүгү боюнча билгичтиктерге жана көндүмдөргө ээ болуу, эл алдына чыгып сүйлөөнүн негиздерин билүү;
ИК-8	адистик боюнча чет тилдеги негизги терминологияны билүү.
СИЖМК-3	Коомдогу тарыхый баалуулуктардын негизинде тил табыша билүү, активдүү жарандык позицияны ээлөө.

пОН-3 = ЖК5+ИК2+ИК3+ИК4+КК11+ЖК9

- Кесиптик ишмердүүлүктү өркүндөтүү үчүн маалыматтык-коммуникациялык технологияларды пайдалана алат жана глобалдык компьютердик тармактарда жана коорпаративдик маалыматтык сиситемаларда маалыматтарды кайрадан иштеп чыгуу, сактоо жолдорунун негизги ыкмаларын билет.	
ЖК-5	– кесиптик ишмердүүлүктү өркүндөтүү үчүн маалыматтык-коммуникациялык технологияларды пайдалануу.
ИК-2	мамлекеттик тилде оозеки жана жазуу жүзүндөгү карым-катышка болгон жөндөмдүүлүк жана чет тилин социалдык баарлашуу деңгээлинде билүү;
ИК-3	маалыматты алуу, сактоо жана иштеп чыгуунун негизги усулдары, жолдору жана каражаттарына ээ болуу, компьютерде маалыматты башкаруу каражаты катары иштөө көндүмдөрүнө ээ болуу;
ИК-4	глобалдуу компьютердик тармактарда маалымат менен иштөө жөндөмдүүлүгү;
КК-11	социалдык иштер чөйрөсүндөгү проблемаларды ачыктоо, аныктоо жана чечүү;
ЖК-9	– кесиптик ишмердүүлүктөгү технологиялардын алмашуусуна даяр болуу.

пОН-4 = ЖК6+ЖК7+ЖК8+ЖК11+ЖК12+СИЖМК4+КК19

- Социалдык иштерди аткарууда жана уюштурууда командада иштей билет, жамаат, жетекчилик, кардарлар менен иштөө үчүн жоопкерчиликте сезе билет	
ЖК-6	жамаатта жана командада иштей билүү, кесиптештер, жетекчилик, керектөөчүлөр менен натыйжалуу карым-катышта болуу.

ЖК-7	практиканын тапшырмаларын аткаруу жыйынтыгы үчүн жоопкерчиликти өз мойнуна алуу менен өз ишин уюштуруу жана көзөмөлдөө.
ЖК-8	кесиптик жана инсандык жактан өнүгүү милдеттерин өз алдынча аныктоо, өз алдынча тажрыйба алуу менен алектенүү, квалификациясын жогорулатууну аң-сезимдүү түрдө практикада пландаштыруу.
ЖК-11	табиятка, коомго, адамга карата адептик милдеттерди өзүнө алууга даяр болуу
ЖК-12	жумуш ордун эмгекти коргоо, өндүрүштүк санитария, инфекциялык жана өрт коопсуздугунун талаптарын сактоо менен уюштуруу.
СИЖМК-4	Алган билимдерин турмушта колдонуп, жаратылышты коргой жана ресурстарын үнөмдүү колдоно билүү.
КК-19	социалдык иштердин иш кагаздарын практикада максаттуу колдоно алуу;

**пОН-5=ЖК9+ЖК14+СИЖМК2+КК2+КК3+КК7+КК9+КК11+КК16
+КК17+КК20+КК21+КК22**

- Социалдык жактан тейлөө жана социалдык кызмат көрсөтүү мекемелеринде талаптагыдай адис катары иш жүргүзө алат;	
ЖК-9	– кесиптик ишмердүүлүктөгү технологиялардын алмашуусуна даяр болуу.
ЖК-14	кесиптик билимин колдонуу менен атуулдук милдетин аткаруу.
СИЖМК-2	. Социалдык карым-катнашты коомдогу моралдык жана укуктук нормалардын негизинде адамдарды сыйлоо, башка улуттун маданиятына болгон сабырдуулук жана бири-бирине болгон мамилени сактай билүү.
КК-2	калкты социалдык коргоо, камсыздоо жана тейлөө боюнча жумуштарды аткаруу.
КК-3	социалдык коргоо мекемелериндеги социалдык иштердин азыркы технологияларын максатуу жана натыйжалуу реализациялоо;
КК-7	турмуштук оор кырдаалга кабылган тобокел топторго, үй-бүлөлөр менен балдардын түрдүү типтеринин адаптациялануусу жана социалдык реабилитациялануусу үчүн зарыл болгон шарттарды түзүү.
КК-9	калктын аялуу катмарынын түрдүү топтору менен иштөөнүн педагогикалык жана психологиялык жагдайларында социалдык иштерди жүргүзүү;
КК-11	социалдык иштер чөйрөсүндөгү проблемаларды ачыктоо, аныктоо жана чечүү;
КК-16	социалдык иштердин методдорун жана социологиялык иликтөөлөрдү

	кесиптик практикада колдоно алуу
КК-17	пенитенционардык мекемелердегм социалдык иштерди аткарууга жөндөмдүү;
КК-20	социалдык иштердин экономикалык маселелерин түшүнүү жана кырдаалдык өзгөчөлүктөргө жараша чече билүү;
КК-21	Ата-Мекендик жана чет элдик социалдык тажрыйбалардын манилүүлүгүн түшүнүү жана практикада колдоно алуу;
КК-22	Социалдык иштердин маңызын түшүнүү менен калктын аярлуу катмарынына талаптагыдай социалдык кызмат көрсөтө алуу;

пОН-6 = ИК5+СИЖМК5+КК5+КК11+КК13+КК14+КК18+КК23

ИК-5	коомдогу ар түрдүү социалдык институттарынын негиздерин билүү жана өзгөчөлүктөрүн аныктоо;
СИЖМК-5	Студенттердин илимий изилдөө иштерин жүргүзүү менен волонтердук иштерди уюштуруу;
КК-5	коомдогу ар түрдүү социалдык институттарынын негиздерин билүү жана өзгөчөлүктөрүн аныктоо;
КК-11	– социалдык иштер чөйрөсүндөгү проблемаларды ачыктоо, аныктоо жана чечүү;
КК-13	- кесиптик ишмердүүлүктө социалдык иштин түрдүү формаларын, усулдарын жана технологияларын пайдалануу;
КК-14	– социалдык малелердин спецификасын жана көлөмүн, ошондой эле кардарды колдоо алкагын аныктоо;
КК-18	калктын аярлуу катмарындагы кардарларга базар экономикасынын талаптарына ылайык социалдык консультациялоого жөндөмдүү;
КК-23	Кардардын социалдык маселесин чечүүдө ресурстарды эске алуу менен социалдык иштердин методдорун жана технологияларын колдоно алуу;

ОН п-7 = ЖК-13+КК-1+КК-4+КК-6+КК-8+КК-25

	- Турмуштук оор кырдаалдарга кабылган тобокелчи топтордо социалдык-профилактикалык иштерди жүргүзө алат,
ЖК-13	сергек жашоо мүнөзүн алып жүрүү, ден соолукту чыңдоо, турмуштук жана кесиптик максаттарга жетүү үчүн дене тарбиясы жана спорт менен машыгуу.
КК-1	– социалдык иштер чөйрөсүндөгү проблемаларды ачыктоо, аныктоо жана чечүү;
КК-4	кардардын социалдык патронатын ишке ашыруу, анын ичинде медициналык-социалдык патронаж көрсөтүүнү өбөлгөлөө.
КК-6	– турмуштук оор кырдаалга кабылган үй-бүлөлөр, балдар жана тобокелчи топторго патронатын ишке ашыруу (коштоп жүрүү, асырап алуу, камкордук кылуу, патронаж).

КК-8	калктын аярлуу катмарынын түрдүү типтеринин арасында жаңы турмуштук оор кырдаалдардын пайда болуусун профилактикалоо.
КК-25	Калктын аярлуу катмарындагы кардарларга социалдык-профилактикалык жана социалдык-реабилитация иштерди жүргүзө алат

3.НББПсын өздөштүрүүдөгү максат жана окутуунун натыйжасынын шайкештигинин матрицасы:

Окутуунун натыйжалары	Максат
ОН-1	+
ОН-2	+
ОН-3	+
ОН-4	+
ОН-5	+
ОН-6	+
ОН-7	+

4. ОКББдо НКББПнын мазмуну жана ал боюнча билим берүү процессин жөнгө салуучу документтер

Окуу планы НКББПнын компетенцияларды калыптандыруучу циклдери менен бөлүмдөрүн өздөштүрүүнүн логикалуу удаалаштыгы чагылдырылат. Дисциплиналардын, практикалардын жалпы эмгек талап кылуу көлөмү, ошондой эле алардын жалпы жана аудиториялык эмгек талап кылуу көлөмү сааттар менен көрсөтүлөт.

Окуу циклдериинин базалык бөлүгүндө базалык дисциплиналардын ОКББ ЭСнын талаптарына ылайык тизмеги көрсөтүлөт. Колледждин окуу циклдериинин вариативдүү бөлүгүндө колледждин билим берүү программасы дисциплиналардын тизмеги менен ыраатын кызыкдар жумуш берүүчүлөрдүн сунуштарын эсепке алуу менен өз алдынча түзөт.

Ар бир дисциплина, практика үчүн окуу иштеринин түрлөрү жана аралык

аттестациянын формалары көрсөтүлөт.

Окуу дисциплиналарынын жумушчу программалары НКББПнын салттуу мазмундук негизин түзүлөт. ОКББ ЭСны реализациялап жаткан негизги кесиптик орто билим берүү программасынын курамындагы окуу дисциплиналарынын (модулдардын), практикалардын жумушчу программаларынын принципалдуу өзгөчөлүгү алардын компетенттүүлүккө багытталгандыгында турат. Бул, баарыдан мурда, окуу дисциплиналарынын, практикалардын жумушчу программаларынын өз ара да, ОКББ ЭСны реализациялап жаткан НКББПнын бардык система түзүүчү компоненттери менен да тыгыз байланышынан көрүнөт.

Окуу дисциплинасынын жумушчу программасын иштеп чыгуунун негизи болуп адистик боюнча окуу планы эсептелет. Ар бир дисциплинанын (курстун) жумушчу программасында өздөштүрүлүүчү билимдер, билгичтиктер жана ээ болуучу компетенциялар даярдоо профилин эске алуу менен бүтүндөй НКББП боюнча окутуунун акыркы натыйжалары так жазылган. Компетенттүүлүк мамилени ишке ашыруу окуу процессинде аудиториядан тышкаркы иштер менен айкалыштырылып, студенттердин гуманитардык, социалдык-экономикалык, математикалык жана табигый илимий, кесиптик циклдер боюнча көндүмдөрүн калыптандыруу жана өнүктүрүү максатында сабак өтүүнүн активдүү жана интерактивдүү формаларын (компьютердик симуляциялар, иштиктүү жана ролдуу оюндар, конкреттүү кырдаалдарды талдоо, психологиялык жана башка тренингдер) кеңири пайдаланууну болжоого тийиш.

Семестрдик окуу графиги

Календардык окуу графигинде НКББПны реализациялоонун удаалаштыгы жылдар боюнча көрсөтүлүп, теориялык окутууну, практикаларды, аралык жана жыйынтыктоочу аттестациялоону, каникулдарды камтыйт. График ОКББ ЭСнын талаптарына ылайык иштелип чыгат.

Б.1	Жалпы билим берүү дисциплиналарынын циклы																	Окутуучулардын аты-жөнү				Окутуучунун колу	Кафедра башчысынын колу			
		Кесиптик компетенция																Кошумча компетенция					Кафедрасы			Прграмма жетекчисинин колу
		Кредиттерин саны	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	1	2	3	4	Окутуучулардын аты-жөнү				Окутуучунун колу	ТАББМ	ОКББТМ	ОКББКИ СИ	Кафедра башчысынын колу
			КК-15	КК-16	КК-17	КК-18	КК-19	КК-20	КК-21	КК-22	КК-23	КК-24	КК-25	ДК-1	ДК-2	ДК-3	ДК-4						ТАББМ	ОКББТМ	ОКББКИ СИ	
1.	Кыргыз тили																		Аскарова А.		ТАББМ					
2.	Кыргыз адабияты																		Аскарова А.		ТАББМ					
3.	Орус тили																		Эргешова. Н.		ТАББМ					
4.	Орус адабияты																		Эргешова.Н.		ТАББМ					
5.	Чет тили																		Момуналы к Д		ТАББМ					
6.	Жалпы тарых																		Имамназарова. Б.		ОКББКИ СИ					
7.	Кыргызстан тарыхы																		Имамназарова. Б.		ОКББКИ СИ					
8.	Математика																		Молдомырзаева. М		ОКББТМ					
9.	Физика																		Шерипбаев. А		ОКББТМ					
10.	Астрономия																		Шерипбаев. А		ОКББТМ					
11.	Биология																		Акматов.А.		ОКББТМ					
12.	Химия																		Гелокова. Г.		ОКББТМ					
13.	География																		Сарыков.Р.		ЭСС					
14.	Жаран таануу																		Нурбаев.Э.		ОКББКИ СИ					
15.	Дене тарбия																		Келдибай у Н.		Дене тарбия					
16.	Алгачкы мед. жардам																		Кожоева.А.		ОКББТМ					
I.	Социалдык - гуманитардык цикл																									
СПЦ.1	Кесиптик кыргыз тили																		Аскарова .А.		+					
СПЦ.2	Кесиптик орус тили																		Эргешова.Н.		+					
СПЦ.3	Кесиптик чет тили																		Жабыева.А. Абдыкадырова. У.		+					
СПЦ.4	Кыргызстан тарыхы																		Чыналиева.М.				+			
СПЦ.5	Философия																		Гүмөнбаева.Г.				+			
СПЦ.6	Манас таануу																		Кадырова.О.		+					

6. НКББПны өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү

Күндүзгү окуу таризиндеги кесиптик орто билим байырында 040101 Социалдык иштер багыты боюнча социалдык кызматкерлерди даярдоодо ОКББ НББПны өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 9-класстын базасында 2 жыл 10 айдан, 11-класстын базасында 1 жыл 10 айдан кем эмес мөөнөттү болот.

Социалдык кызматкерледи даярдоодогу ОКББ НКББПны өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөтөрүн Кыргыз Республикасынын Өкмөтү белгилейт.

7. НКББПны өздөштүрүүнүн жалпы эмгек сыйымдуулугу

- Күндүзгү окуу формасы боюнча негизги билим берүү программасынын пайдаланылган учурда өздөштүрүүнүн нормативдүү мөөнөтү 1 жыл.
- Социалдык кызматкерлерди даярдоодогу ОКББ НКББПны өздөштүрүүнүн жалпы эмгек сыйымдуулугу 120дан кем эмес кредитге (чегерим бирдикке) барабар.
- Күндүзгү окуу формасы боюнча окуу жылындагы ОКББ НКББПнын эмгек сыйымдуулугу 60 тан кем эмес кредитке (чегерим бирдик) барабар. Бир окуу семестринин эмгек сыйымдуулугу 30 кредитке (чегерим бирдик) барабар (окуу процесси эки семестрлик болуп түзүлгөн учурда).
- Студенттин окуу ишинин бир кредити зачеттук бирдиги 36 саатына барабар (анын ичинде анын аудиториялык, өз алдынча иштери жана аттестациянын бардык түрлөрү кирет).

8. БПСы боюнча бүтүрүүчүлөрдүн эмгек рыногунда орду боюнча анализ:

Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүк тармагы: муктаж болгондорго социалдык жардам көрсөтүү боюнча иштерди жашоо ишмердүүлүгүнүн ар кандай чөйрөлөрүндө уюштуруу жана жүргүзүү.

- социалдык коргоо системасында;
- калкты иш менен камсыз кылууга көмөктөшүү башкармалыгы;

- миграция агенттиги;
- социалдык тейлөө;
- пенция менен камсыз кылуу;
- социалдык өнүктүрүү;
- пенитенциардык мекемелерде;
- билим берүү системасында;
- салтуу сөөк кою (ритуалдык) кызматы.

Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектилери:

- улгайган курактагы жарандар;
- ден-соолугунан мүмкүнчүлүгү чектелген адамдар;
- социалдык тейлөө кызматына муктаж болгон жарандар;
- калктын турмуштук оор кырдаалдарга (ТОК) кабылган инсандар, үй-бүлөр, жана түрдүү топтору;
- социалдык мекемелердин эмгек жамааты;

Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү:

Даярданып жаткан кесиптик ишмердүүлүктүн конкреттүү түрлөрү жогорку окуу жайы тарабынан билим берүү процессине кызыкдар болгон катышуучулар менен биргеликте аныкталат. Мисалы:

- социалдык жардамды колдонуучулук;
- социалдык-укуктук коргоочулук;
- социалдык иштерди уюштуруучулук;
- социалдык консультациялык;
- социалдык реабилитация.

9. Абитуриенттердин даярдыгынын деңгээлине коюлуучу талаптар

1. Орто кесиптик билим берүүнүн “Социалдык кызматкер” квалификациясын алуу үчүн орто кесиптик билим алууга талапкер абитуриенттин тиешелүү толук же толук эмес орто билимдүүлүгү тууралуу аттестаты болуусу зарыл. Анын билим деңгээли ЖОЖ тарабынан уюштурулган кирүү сынагы аркылуу аныкталат.

2. Абитуриенттин 9 - класстын базасында жалпы негизги билими жана 11 - класстын базасында орто билими тууралуу мамлекеттик үлгүдөгү документи болушу керек.

3. Даярдоого кабыл алууда орто кесиптик билим берүүчү окуу жай кирүү сынагын өткөрүү укугуна ээ.

Абитуриент окууга тапшырып жатканда төмөндөгүдөй документтердин бирөөсү болууга тийиш:

- жалпы орто билими жөнүндө аттестат;
- негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүк.

10. Окуу процессин кадрлар менен камсыздоо.

Орто профилдеги социалдык кызматкерлерди даярдоо НКБПсын реализациялоо, эреже катары, өзү окутуп жаткан дисциплинанын профилине дал келүүчү базалык билимге ээ жана илимий жана (же) илимий-методикалык ишмердүүлүк менен системалуу түрдө алектенген педагогикалык кадрлар менен каммсыздалууга тийиш.

Кесиптик циклдын окутуучулары, эреже катары, базалык билимге, илимдин кандидаты, доктору окумуштуулук даражасына жана (же) тиешелүү кесиптик чөйрөдөгү ишмердүүлүк тажрыйбасына ээ болууга тийиш.

Окумуштуулук даражасы жана/же окумуштуулук наамы бар

окутуучулардын үлүшү ошол НКБП боюнча билим берүү процессин камсыздап жаткан окутуучулардын жалпы санынын 25%ынан кем болбоого, илимдин доктору окумуштуулук даражасы (анын ичинде аныкталган таануу жана эквиваленттүүлүктү аныктоо процедурасынан өткөн PhD даражасы) жана/же профессор окумуштуулук наамы окутуучулардын 5%ынан кем эмес бөлүгү ээ болууга тийиш.

Кесиптик циклдын окутуучулары базалык билимге жана/же окуткан дисциплинасынын профилине дал келүүчү окумуштуулук даражага ээ болууга тийиш. Кесиптик цикл боюнча окуу процессин камсыздоочу окутуучулардын 40%дан кем эмес бөлүгү (ставкалардын бүтүн сандагы маанисине келтирилгенде) окумуштуулук даражага ээ болууга тийиш. Билим берүү процессине окутуучулардын 5%дан кем эмес бөлүгү профилдик уюмдардын, ишканалардын жана мекемелердин иштеп жаткан жетекчилеринин ичинен болууга тийиш.

Окумуштуулар даражасы жана/же наамы бар окутуучулардын жалпы санынын 25 %ына чейинкиси акыркы 10 жыл ичинде ушул багыт боюнча жетекчилик кызматтарда же жетектөөчү адис катары практикалык стажы бар окутуучулар менен алмаштырылышы мүмкүн.

11. Окуу процессин материалдык-техникалык жактан камсыздоо.

Кесиптик орто профилдеги социалдык кызматкерди даярдоо НКБПсын реализациялоочу ЖОЖ окуу планы тарабынан каралган лабораториялык, дисциплиналык жана дисциплиналар аралык даярдыктын түрлөрүн өткөрүүнү жана студенттердин илимий-изилдөө иштерин жүргүзүүнү камсыздоочу, аракеттеги санитардык жана өрткө каршы эрежелер менен нормаларга дал келүүчү материалдык-техникалык базага ээ болууга тийиш.

Программаны реализациялоо үчүн материалдык-техникалык камсыздоонун минималдуу зарыл болгон тизмеги өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт: социалдык-психологиялык лабораториялар, ресурстук борбор, атайын жабдылган кааналар жана аудиториялар.

Электрондук басылмаларды колдонууда ЖОЖ ар бир студентти өз алдынча даярдануу учурунда окулуп жаткан дисциплиналардын көлөмүнө ылайык Интернетке чыгуу мүмкүнчүлүгү бар компьютердик класстагы жумушчу орун менен камсыздоого тийиш.

ЖОЖ лицензиялык программалык камсыздоонун зарыл болгон комплекти менен камсыздалууга тийиш.

Окуу процессин окуу-методикалык жана маалыматтык жактан камсыздоо.

Кесиптик орто билим берүү НКБПсын реализациялоо НКБПнын дисциплиналар толук тизмеги боюнча түзүлгөн маалыматтар базасы жана китепкана фондулары ар бир студент үчүн жеткиликтүү болуусу менен камсыздалууга тийиш. Колледжин билим берүү программасы лабораториялык практикумдар менен практикалык сабактарды (калыптандырылуучу компетенцияларды эсепке алуу менен аныкталат) камтууга тийиш.

НКБП окуу-методикалык документациялар жана бардык окуу курстары, дисциплиналар (модулдар) менен камсыздалууга тийиш. Ушундай ар бир окуу дисциплиналарынын (курстардын, модулдардын) мазмуну Интернет тармагында жана билим берүү мекемесинин локалдык тармагында көрсөтүлүүгө тийиш.

Окуп жаткандардын аудиториядан тышкаркы иштери методикалык камсыздоо менен жана аларды аткарууга чыгымдалган убакыттын негиздемеси менен коштолууга тийиш.

Окуп жаткандар өз алдынча даярдануу учурунда Интернет тармагына жеткиликтүү болууга тийиш.

НКБП боюнча окуп жаткан ар бир студент кесиптик циклдагы билим берүү программасына кирген ар бир дисциплина боюнча кеминде бир окуу же окуу-методикалык басмадан чыккан жана/же электрондук басылма менен камсыздалууга тийиш (мезгилдүү басылмалардын электрондук базаларын кошкондо).

Китепкана фонду бардык циклдардын базалык бөлүгүндөгү дисциплиналар боюнча негизги окуу адабияттарынын акыркы 10 жыл ичинде (гуманитардык, социалдык жана экономикалык циклдардын базалык бөлүгүнүн дисциплиналары үчүн – акыркы 5 жыл ичинде) басмадан чыккан жана/же электрондук басылмасы менен комплектацияланууга тийиш.

Окуу адабияттарынан тышкары кошумча адабияттар фонду ар бир 100 студентке 1-2 нуска эсебинде расмий маалымат-библиографиялык жана мезгилдүү басылмаларды камтууга тийиш.

Кеминде 3 аталыштагы атамекендик жана кеминде 2 аталыштагы чет өлкөлүк журналдардын төмөндөгү тизмегинен турган китепкана фонду ар бир студентке жеткиликтүү болуусу камсыздалууга тийиш: (Басылмалардын тизмеги көрсөтүлөт: Мисалы, "Вестник социального работника").

Китепкана фондунда социалдык иштер адистигине тиешелүү бардык дисциплиналар боюнча 45 нуска китеп бар, мындан сырткары колледждин студенттери "Филология жана педагогика" 150 орундуу окуу залындагы китептерди пайдалануу мүмкүнчүлүгүнө жана университеттин башкы корпусунда жайланышкан борбордук китепканасынан да пайдалануу мүмкүнчүлүгүнө ээ. Ошондой эле, студенттер кээ бир жеке предметтер боюнча университеттин башка факультеттеринин китепканаларынан жана шаардык, аймактык китепканалардан да пайдалануу мүмкүнчүлүгүнө ээ.

Компьютердик класстар заманбап типтеги компьютерлер жабдылган жана бардык класстар Интернет менен байланышкан. Коллежде 2 компьютердик класс, 4 окуу кабинети электрондук доска менен жабдылган. 6 проектору, 1 лабораториялык кабинети бар. Ошондой эле "Педагогика жана дене тарбия" факультетинин жалпы окуу корпусу, андагы отурум залы, компьютердик класстары да колдонулат.

12. Эмгек рыногун менен байланышы:

“040101 Социалдык иштер” адистиги боюнча ОКББ ЭББСнын негизги пайдалануучулары болуп төмөнкүлөр эсептелет:

- ошол адистик боюнча кесиптик билим берүүнүн негизги программаларын ишке ашыруу укугуна ээ болгон илимдин, техниканын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн негизинде жаңыртуу максатында орто кесиптик билим берүүчү билим берүү уюмдарынын администрациясы жана илимий-педагогикалык курамы (профессордук-окутуучулук курам, илимий кызматкерлер);

- адистиктеги негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча сапаттуу окуу ишмердүүлүгүн натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу окутуучулар;

- ошол адистиктеги негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өзүнүн окуу ишмердүүлүгүн натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу студенттер;

- тийиштүү кесиптик ишмердүүлүктөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;

- Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү аткаруу бийлигинин борбордук Мамлекеттик органынын тапшыруусу боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну камсыз кылуучу окуу-усулдук бирикмелер жана кеңештер;

- кесиптик орто билим берүүнү каржылоону камсыз кылуучу аткаруу бийлигинин Мамлекеттик органдары;

- аткаруу бийлигинин кесиптик орто билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышын текшерүүнү камсыз кылуучу, кесиптик орто билим берүү чөйрөсүндө аттестацияны, аккредитацияны жана сапатка көзөмөлдү жүзөгө ашыруучу ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар

- кесиптик тиешелүү чөйрөдөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;

13. НББН иштеп чыккандар:

<i>№</i>	<i>Аты-жөнү</i>	<i>кызматы</i>	<i>Кызмат орду</i>
1	Анарбаева Г.А.	Программа жетекчиси	ОКББКИ СИ кафедрасынын башчысы т.и.к., доцент
2	Темирова К.К.	Программа мүчөсү	ОКББКИ СИ кафедрасынын улук окутуучусу. ГПКнын ОМК төрайымы
3	Раимбердиева А.А.	Программа мүчөсү	ОКББКИ СИ кафедрасынын улук окутуучусу.
4	Камчыбекова С.М.	Программа мүчөсү	ОКББКИ СИ кафедрасынын улук окутуучусу
5	Карашева Н.К.	Программа мүчөсү	ОКББКИ СИ кафедрасынын улук окутуучусу

Эксперттер:

<i>№</i>	<i>Аты-жөнү</i>	<i>Кызматы</i>
1	Акматов О.С.	Социалдык иштер кафедрасынын доценти. Магистратура бөлүмүнүн башчысы
2	Орозалиев.Э.С.	КР социалдык кызматкерлер ассоциациясынын президенти